

Svenska i ett ohållbart samhälle: språklig rörlighet och attityd i svensk gangsterrap

Jim Degrenius

Institutionen för svenska språket, Linnéuniversitetet, jim.degrenius@lnu.se

Under 2010-talets andra hälft startade en ny våg av svensk förortsrapp, ofta etiketterad som gangsterrap. Med ett språkligt heterogent uttryck, förankrat i såväl förortsslang som flerspråkighet, gestaltas bland annat kriminalitet, våldskapital och våldsutövning på ett sätt som utanför genrens eget sammanhang också lett till en debatt i etablerade medier om gränsen mellan konst och verklighet.

Med gestaltningen av en moraliskt laddad tematik följer att gangsterrap framställer känslor, attityder och värderingar med olika språkliga medel, både med explicit värderande ordval och implicit med olika diskursiva strategier. I detta föredrag kommer jag att fokusera på det senare: med några exempel ur ett pågående avhandlingsarbete om språkliga resurser, attityd och positionering i svensk rap vill jag visa hur det som inom det teoretiska och metodologiska ramverket Appraisal benämns *framkallad Attityd* (invoked Attitude) spelar en central roll i materialet, samtidigt som texterna upplevs som konfrontativa och direkta.

Till de diskursiva strategier som gör att texterna har potential att framkalla Attityd hör såväl signaler i själva texterna (t.ex. lexikala metaforer eller prosodisk realisering av Attityd) som kulturella referenser och intertexter som bygger på delad kunskap inom större eller mindre diskursgemenskaper. Jag kommer härvid särskilt att lyfta den roll som framkallad Attityd har för konstruktionen av texternas *persona* och för vilka relationer mellan text och tänkta lyssnare som etableras, liksom peka på några metodologiska problem med hur idéerna om framkallad Attityd ska hanteras inom Appraisal.